

Vastaanottaja
Lopen kunta

Asiakirjatyyppi
Urakkaohjelma

Päivämäärä
31.10.2017

Viite
1510035148

LOPEN KUNTA

URHEILUKENTÄN

PERUSPARANNUS

LOPEN KUNTA
URHEILUKENTÄN PERUSPARANNUS

Päivämäärä **31.10.2017**
Laatija **Kari Mönkäre**
Tarkastaja

Viite **1510035148**

SISÄLTÖ

1.	RAKENNUSHANKKEEN YHTEYSTIEDOT	1
1.1	Rakennuttaja	1
1.2	Rakennuttaminen ja valvonta	1
1.3	Suunnittelijat	1
2.	RAKENNUSKOHDE	1
2.1	Rakennuskohde ja paikka	1
2.2	Tutustuminen rakennuspaikkaan	1
3.	HANKKEEN URAKKAMUOTO	1
3.1	Suoritusvelvollisuuden laajuus	1
3.2	Urakkasuhteet	1
4.	URAKAT JA NIIDEN SISÄLTÖ	1
4.1	Pääurakka	1
4.2	Sivu-urakat	2
4.3	Rakennuttajan hankinnat ja erillisurakat	2
5.	TYÖN TOTEUTUS JA YHTEISTOIMINTA	2
5.1	Yhteistoimintaa koskevat ohjeet	2
5.2	Työaikataulu	2
5.3	Työmaajärjestelyt	3
5.4	Suunnitelmakatselmus	3
5.5	Erityiset katselmukset ja mittaukset	3
5.6	Luvat	3
5.7	Suunnitelmat ja niiden toimittaminen	3
5.8	Projektin tietopankki	3
6.	LAATU	3
6.1	Laadunvarmistus	3
6.2	Urakoitsijan laadunvalvonta	3
6.3	Vaihtoehtoiset tuotteet	4
7.	YMPÄRISTÖ	4
7.1	Ympäristön suojelu	4
7.2	Irrotettavat ainekset ja purkujäte	4
7.2.1	Maa-, kivi- ja puuaines	4
7.2.2	Kojeet ja laitteet	4
7.2.3	Raivaus- ja purkujäte	4
7.2.4	Pölyäminen	4
7.3	Ongelmajäte	4
8.	ASIAKIRJAT	5
8.1	Tarjouspyyntöasiakirjat	5
8.2	Urakkasopimusasiakirjat ja niiden pätevyysjärjestys	5
8.3	Asiakirjojen julkisuus	5
8.4	Rakennuttajan määrälaskenta	5
8.5	Sidotut määrät	5
9.	URAKKA-AIKA	6
9.1	Töiden aloitus	6
9.2	Rakennusaika	6
9.3	Välitavoitteet	6
9.4	Työaika	6
9.5	Viivästyminen	6
10.	VASTUUVELVOITTEET	6

10.1	Takuuaika	6
10.2	Urakoitsijan vakuudet	6
10.3	Vakuutukset	7
10.4	Rakennuttajan vakuudet	7
11.	RAKENNUTTAJAN MAKSUVELVOLLISUUS	7
11.1	Urakkahinnan muodostuminen	7
11.2	Urakkahinnan maksaminen	7
11.2.1	Maksuerätaulukko	7
11.2.2	Ensimmäinen maksuerä	7
11.2.3	Loppuerä	7
11.2.4	Sivu-urakoiden maksut	7
11.2.5	Maksuaika ja viivästyskorko	7
11.3	Hintasidonnaisuudet	7
11.4	Lisä- ja muutostyöt	8
11.4.1	Lisätyötarjous ja –hinnat	8
11.4.2	Muutostyötarjous ja –hinnat	8
11.4.3	Yksikköhinnat	8
12.	VALVONTA	8
12.1	Rakennuttajan organisaatio ja valtuudet	8
12.2	Rakennuttajan valvonta	8
13.	TYÖMAAN HALLINTO JA TOIMITUKSET	8
13.1	Urakoitsijan organisaatio ja valtuudet	8
13.2	Työvoima	8
13.3	Kulkuluvat	8
13.4	Kirjaukset	8
13.5	Työmaakokoukset	9
13.6	Urakoitsijoiden yhteiset toimitukset	9
13.7	Viranomaistarkastukset	9
14.	VASTAANOTTOMENETTELY	9
14.1	Vastaanottotarkastus	9
14.2	Urakkasuorituksen tarkastus	9
14.3	Tarkastuskustannukset	9
14.4	Toimintakokeet	9
14.5	Luovutusasiakirjat (huoltokirja ym.)	9
14.6	Käytön opastus	9
15.	ERIMIELISYYDET	9
15.1	Riitaisuuksien ratkaiseminen	9
16.	URAKOITSIJAN VALINTAPERUSTEET	9
16.1	Tarjouksen hylkääminen	9
16.2	Tarjouksen vertailuperusteet	10
17.	TARJOUS	10
17.1	Tarjouksen muoto	10
17.2	Tarjoukseen liitettävät todistukset	10
17.3	Tarjouksen voimassaoloaika	10
17.4	Tarjouksen tekeminen	11
17.5	Tarjousten avaus	11
17.6	Lisätiedot	11

1. RAKENNUSHANKKEEN YHTEYSTIEDOT

1.1 Rakennuttaja

Nimi: Lopen kunta
Yhdyshenkilö: Timo Rahikainen
Puhelin: 040 330 6040
Sähköposti: timo.rahikainen@loppi.fi

1.2 Rakennuttaminen ja valvonta

Tilaaajan toimivaltaisena edustajana toimii rakennuttajan myöhemmin määräämä henkilö.

1.3 Suunnittelijat

Nimi: Ramboll
Osoite: Niemenkatu 73, 15140 Lahti
Yhdyshenkilö: Kari Mönkäre
Puhelin: 040 703 7602
Faksi: 020 755 7801
Sähköposti: kari.monkare@ramboll.fi
Suunnitelmien tilaus: kari.monkare@ramboll.fi

2. RAKENNUSKOHDE

2.1 Rakennuskohde ja paikka

Rakennustyö käsittää nykyisen urheilukentän saneerauksen, kohde sijaitsee Lopen kirkonkylän keskustassa.

Urakkaan kuuluvat kaikki maarakennustyöt, kuivatustyöt sisältäen pumppaamon, rakennekerrosten rakentaminen päällystystöineen, aitojen rakentaminen sekä valaistustyöt sähkötoineen.

2.2 Tutustuminen rakennuspaikkaan

Rakennuttaja edellyttää, että urakoitsija on tutustunut rakennuskohteisiin paikanpäällä ennen tarjouksen antamista.

Urakoitsijoille pidetään esittely rakennuskohteissa pyydettyäessä.

3. HANKKEEN URAKKAMUOTO

3.1 Suoritusvelvollisuuden laajuus

Urakkamuotona on kokonaishintaurakka. Rakennusteknisten töiden urakoitsija toimii pääurakoitsijana ja lainsäädännön tarkoittamana päätoteuttajana.

3.2 Urakkasuhteet

Urakoitsija voi antaa osan töistä rakennuttajan hyväksymille aliurakoitsijoille.

4. URAKAT JA NIIDEN SISÄLTÖ

4.1 Pääurakka

Pääurakkaan sisältyvät suunnitelma-asiakirjojen mukaiset työt saatettuna täysin valmiiksi viimeistelytoineen. Työmaan johtovelvollisuudet ja työmaapalvelut, jotka koskevat myös mahdollisia kohdan 4.3 rakennuttajan hankintoja sekä erillisurakoita.

Lisäksi urakkaan kuuluu:

- työturvallisuutta koskevat suunnitelmat

- työn aikaiset liikennejärjestelyt ja liikenteen ohjaukset
- kaikki tarvittavat mittaukset mukaan lukien lopputarkastuksessa tarkistettavat tarkkeet. Mittausdokumentit esitetään esitetään aina kartta- ja digimuodossa.
- alueelta poistettavan kasvillisuuden ja pilaantumattomien maaleikkausmassojen kuljettaminen maankaatopaikalle, matka alle 10 km. Em. massoista ei peritä vastaanottomaksuja, massat on levitettävä koneellisesti maankaatopaikalla.
- Asfalttien ym. rakennusjätteen poiskuljettaminen vastaanottomaksuineen luvalliselle vastaanottopaikalle.
- maankaivu- ja louhintatyöt sekä täyttötöyt sekä lähitalojen värinämittaukset ja etukäteistarkastukset ja lopputarkastukset lausuntoineen
- kaapelien ja johtojen sijainnin määritykset ennen kaivutöitä ja työnaikaiset siirrot sekä suojaukset ja tarvittavat täyttötöyt hiekalla kaivu- ja täyttötöiden aikana
- tarvittavat kaivantosuunnitelmat, kaivantojen tuennat, kuivana pidot ja pohjavesipinnan alentamiset sekä työtapojen määritys
- aitojen, porttien ja kaiteiden rakentaminen, nykyisten aitojen purku
- katsomon rakentaminen
- työselityksissä mainitut laadunvalvontatehtävät
- nykyisten vesijohtojen ja viemäreiden sijainnin määritykset
- viimeistelytyöt sisältäen kentän, kaivojen ja ympäröivien viheralueiden valmiiksi saattamisen
- käytöstä poistettavien kaivojen kansiosien poisto 1,0 metrin syvyyteen ja täyttötöyt suunnitelman mukaisesti. Poistettavat laitteet ja kaivot ovat urakoitsijan omaisuutta.
- Urakka-alueen loppusiivous ja jätteiden toimittaminen asianmukaisiin käsittelypisteisiin vastaanottomaksuineen
- Sadevesipumppaamo varustetaan kaukovalvontalaitteistolla, joka liitetään Lopen kunnan kaukovalvontaan (Lining Aqvarex). Pumppaamon työselityksestä poiketen kaukovalvontalaitteiston hankinta ja asennus kuuluu urakoitsijalle.

Urakoitsija suorittaa tarvittavat tarkemittaukset urakkasuorituksesta sisältäen maan alle jäävät putket ja kaivot.

Sadevesiviemärin liitospisteen korkeustaso tarkistetaan työn aikana, liitostyön suorittaa urakoitsija.

4.2 Sivu-urakat

Ei ole.

4.3 Rakennuttajan hankinnat ja erillisurakat

Ei ole.

5. TYÖN TOTEUTUS JA YHTEISTOIMINTA

5.1 Yhteistoimintaa koskevat ohjeet

Pääurakoitsija huolehtii eri urakoitsijoiden töiden ja työvaiheiden yhteensovittamisesta, materiaalien tilaamisesta työmaalle, vastaanottamisesta, varastoimisesta ja vakuuttamisesta.

Mikäli samanaikaisesti tehdään usean eri rakennusvaiheen töitä, tulee työjärjestykset ja aikataulut sopia tilaajan kanssa. Töiden järjestelyssä ja työvaiheiden ajoituksessa on otettava huomioon työturvallisuuden ja rakentamisen laadun vaatimukset.

5.2 Työaikataulu

Pääurakoitsijan on laadittava ja sovittava tilaajan kanssa YSE 5 §:n mukainen työaikataulu 2 viikon kuluessa urakkasopimuksen allekirjoittamisesta kuitenkin ennen työn aloitusta. Työaikatauluun on merkittävä mahdolliset aliurakoitsijoiden työt ja rakennuttajan erillishankinnat.

Aikataulun toteutumista seurataan työmaakokouksissa ja tarvittaessa pidettävissä erillisissä yhteistoimintakokouksissa. Työaikataulu hyväksytään yhteisesti noudatettavaksi ja aikataulun tarkentumista lukuun ottamatta sitä voidaan muuttaa vain yhteisesti sopimalla työmaakokouksessa.

5.3 Työmaajärjestelyt

Urakoitsija huolehtii ilman erillistä korvausta tarpeellisista työnaikaisista liikenne- ym. järjestelyistä suojalaitteineen samoin kuin urakkaan kuuluvien alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta siitä alkaen kun työ on aloitettu ja siihen saakka kun urakka on luovutettu tilaajalle. Urakoitsijan tulee sopia tarvittaessa rakennuttajan kanssa väliaikaisista kulkuyhteyksistä ja liikennejärjestelyistä.

Urakoitsija vastaa rakennustyön aikana alueen kuivanapidosta tarvittaessa työmaapumpuilla myös yöaikaan ja viikonloppuisin.

5.4 Suunnitelmakatselmus

Suunnitelmakatselmus pidetään ennen urakkasopimuksen tekemistä ja tarvittaessa myös ennen työvaiheiden aloittamista suunnitelmavalmiuden toteamiseksi.

5.5 Erityiset katselmuksiset ja mittaukset

Aloituskatselmus: Tilaisuudessa todetaan alueiden lähtötilanne ja suunnitelmanmukaisuus rakennustöitä varten. Aloitus katselmuksen yhteydessä sovitaan työmaiden varastoalueista, liikennejärjestelyistä ja suojattavista rakenteista. Katselmuksen yhteydessä varmistetaan suojattavat, poistettavat ja siirrettävät rakenteet työalueella.

Muista katselmuksista sovitaan tarvittaessa erikseen rakennuttajan / urakoitsijan / valvojan pyynnöstä.

Urakoitsija vastaa paikalleen mittauksista. Tarkemittaukset dokumentoidaan kartta- ja digimuu-
toon.

5.6 Luvat

Rakennuttaja hankkii suunnitelmien mukaiseen rakentamiseen tarvittavat viranomaisten ja maanomistajien luvat. Työsuoritukseen liittyvien lupien hankkimisesta huolehtii urakoitsija.

5.7 Suunnitelmat ja niiden toimittaminen

Urakoitsija tilaa tarvitsemansa määrän piirustusluettelon suunnitelma-asiakirjoja suunnittelijalta ja vasta niistä aiheutuneista kustannuksista.

Aliurakka- ja hankintatarjouspyyntöihin tarvitsemiensa asiakirjojen kopiosarjat kustantaa urakoitsija.

5.8 Projektin tietopankki

Kohteella ei ole projektin tietopankkia.

6. LAATU

6.1 Laadunvarmistus

Pääurakoitsijan on toimitettava viimeistään urakkasopimuksen allekirjoitustilaisuuteen työmaita koskeva laadunvalvontasuunnitelmat, joita täydennetään tarvittaessa työn kuluessa. Töitä ei saa aloittaa ennen kuin urakoitsijan laadunvalvonta-asiakirjat on hyväksytty. Tilajalle varataan viikko laadunvarmistussuunnitelmien hyväksymiseen. Kohdekohtaisen laadunvalvonnan perusteet, sisältö ja vaatimukset on esitetty rakennustapaselostuksissa.

Rakennuttajan valvojat suorittavat rakennusurakan aikana erillistä laadunvalvontaa mm. kanta-
vuusmittauksia rakennettujen täyttöjen pinnoilta. Rakennuttajan suorittamat kokeet ja mittaukset eivät vähennä ja korvaa urakoitsijan laadunvalvontaa.

6.2 Urakoitsijan laadunvalvonta

Urakoitsijan on valvottava oman ja aliurakoitsijoidensa työnjohdon ja työvoiman osaamista ja työsuoritusta sekä työtuloksen vaatimustenmukaisuutta. Työvaiheiden oikeaan ajoitukseen ja työsuoritusten laatuun on kiinnitettävä erityistä huomiota kaikilta osilta. Urakoitsijan on myös

valvottava alirakoitsijoiden rakennusvaiheiden kelvollisuutta ja työsuoritusta, jotta sopimuksen mukainen laatu kaikilta osin saavutetaan.

6.3 Vaihtoehtoiset tuotteet

Vaihtoehtoisia suunnitelmista poikkeavia materiaaleja ei sallita ilman tilaajan erillistä hyväksyntää.

Työn yhteydessä tehtävät kokeet ja tutkimukset saattavat osoittaa parempia työmenetelmiä ja -tapoja, jolloin työ voidaan tehdä suunnitelmista poikkeavalla tavalla tavoitteiden ja lopputuloksen säilyessä ennallaan. Muuttuvat työtavat ja menetelmät tulee hyväksyttävä rakennuttajalla ja suunnittelijalla.

7. YMPÄRISTÖ

7.1 Ympäristön suojelu

Urakoitsijan tulee omassa työssään minimoida työmaan haitalliset ympäristövaikutukset.

Urakoitsija sitoutuu tarjouksen antaessaan toimimaan kulloinkin voimassa olevan ympäristölainsäädännön ja -asetusten mukaisesti.

Pääurakoitsijan on ennen rakennustöitä yhdessä tilaajan kanssa käytävä läpi ympäristöä koskevat asiat.

7.2 Irrotettavat ainekset ja purkujäte

7.2.1 Maa-, kivi- ja puuaines

Urakka-alueilta irrotettava ja poistettavaksi todettava pilaantumaton maa- ja kiviaines sekä humuspitoinen maa-aines kuljetetaan maankaatopaikalle, jossa ne on koneellisesti levitettävä. Näistä massoista ei peritä vastaanottomaksua. Poistettavat asfaltit ja maankaatopaikalle kelpaamaton materiaali kuuluvat urakoitsijalle ja urakoitsijan pois kuljettamaksi vastaanottomaksuihin.

Rakennuskohteen ulkopuolella oleva puusto ja kasvillisuus on pyrittävä mahdollisuuksien mukaan säilyttämään. Poistettavat puut on katselmoitava ja sovittava tilaajan kanssa ennen niiden kaatamista. Urakoitsija hoitaa puunkaadot ja 3m:n määrämittaan katkomisen. Puu-aines kuuluu tilaajalle, joka hoitaa puuaineksen ja oksien poiskuljetuksen työmaalta.

7.2.2 Kojeet ja laitteet

Urakka-alueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä on mm. käytössä olevat

- vesijohto
- jätevesiviemäri (viettoviemäri)
- sadevesiviemäri (viettoviemäri)
- valaisinpylväät ja kaapeloinnit
- sähkökaapelit
- operaattoreiden kaapelit

7.2.3 Raivaus- ja purkujäte

Urakka-alueen raivaus- ja purkujäte kuuluu urakoitsijan poistettavaksi vastaanottomaksuineen.

7.2.4 Pölyäminen

Urakoitsija hoitaa työmaan aikana urakka-alueiden pölyn sidonnan niin, että pölyäminen ei aiheuta ongelmia lähialueilla.

7.3 Ongelmajäte

Ei ole rakennuttajan tiedossa.

8. ASIAKIRJAT

8.1 Tarjouspyyntöasiakirjat

Urakan tarjouspyyntöasiakirjat on lueteltu tarjouspyyntökirjeessä ja rakennussuunnitelman sisällysluettelossa. Urakkatarjouksen antajan on tarkistettava, että toimitus on em. mukainen ja ilmoitettava mahdollisista puutteista välittömästi rakennuttajalle.

Tarvitsemansa paperikopiot urakoitsija hankkii kustannuksellaan suunnittelijalta (kts. tarjouspyyntö).

Tarjouspyyntöasiakirjat tulee palauttaa, kun hankintapäätöksestä tai tarjousten hylkäämisestä on tiedotettu urakoitsijoille.

8.2 Urakkasopimusasiakirjat ja niiden pätevyysjärjestys

Urakkasopimus laaditaan urakkasopimuslomakkeelle *RT 80260*.

Urakassa noudatetaan Rakennusurakan yleisiä sopimusehtoja YSE 1998 RT 16- 10660 (viittauksissa on käytetty lyhennettä YSE).

Asiakirjojen pätevyysjärjestys on seuraava:

- urakkasopimus
- urakkaneuvottelupöytäkirja
- YSE 1998
- tarjouspyyntö ja ennen tarjouksen antamista annetut kirjalliset lisäselvitykset
- tämä urakkaohjelma liitteineen
- turvallisuusasiakirja
- tarjous
- muutostöiden yksikköhintaluettelo
- Infra2015, rakennusosa- ja hankenimikkeistö, määramittausohje
- asiakirjaluettelossa mainitut tekniset suunnitelma-asiakirjat
  - työkohtaiset laatuvaatimukset ja selostukset
- sopimuspiirustukset
- InfraRYL 2010, Osa (väylät ja alueet)
- InfraRYL 2006, Osa 2 (järjestelmät ja täydentävät rakenteet)
- InfraRYL 2006, Osa 4 (liikunta- ja virkistyspaikkojen rakenteet)

Asiakirjojen pätevyysjärjestys on YSE 1998 mukainen.

Edellä esitettyjen asiakirjojen lisäksi on noudatettava Suomessa voimassa olevia lakeja, asetuksia, määräyksiä ja ohjeita sekä voimassa olevia virallisia ja puolivirallisia normimääräyksiä. Lisäksi noudatetaan yleisiä standardeja, työohjeita ja työselostuksia, jotka on osoitettu edellä luetelluissa asiakirjoissa sekä työsuojelu- ja työvoimaviranomaisten antamia määräyksiä.

8.3 Asiakirjojen julkisuus

Urakkahinta ja urakka-asiakirjat ovat sopimuksen syntymisen jälkeen julkisista asiakirjoista annetun lain mukaisesti julkisia, jollei yksittäistä asiakirjaa tai sen osaa ole liikesalaisuudeksi katsottavan asian johdosta pidettävä salaisena.

8.4 Rakennuttajan määrälaskenta

Urakoitsijan tulee suorittaa määrälaskenta suunnitelmien mukaisesti.

8.5 Sidotut määrät

Kokonaisurakassa ei ole sidottuja määriä.

9. URAKKA-AIKA

9.1 Töiden aloitus

Työt saadaan aloittaa, kun urakkasopimus on allekirjoitettu. Urakka-aika on tarjouspyynnön mukaisesti.

9.2 Rakennusaika

Työt tulee olla valmiina tarjouspyynnössä esitettyyn päivämäärään mennessä.

9.3 Välitavoitteet

Ei välitavoitteita.

9.4 Työaika

Työaika on säännöllinen yksivuorotyöaika (ma-pe). Työt suoritetaan kello 7.00 – 20.00 välisenä aikana. Mikäli tästä halutaan merkittävästi poiketa, asia on otettava esiin urakkaneuvottelussa tai työmaakokouksessa. Työpäiviä eivät ole pyhäpäivät eikä työehtosopimuksen mukaiset vapaapäivät. Ohituspumppausten tms. muiden vastaavat työtehtävien käynnissä pidot hoidetaan kuitenkin 24/7 mallilla. Työssä tulee noudattaa voimassaolevia Lopen kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä, jotka löytyvät kunnan internet-sivuilta.

9.5 Viivästyminen

Työn valmistumisen viivästyessä urakkasopimuksen mukaisesta ajankohdasta peritään viivästys-sakkoa kultakin työpäivältä kuitenkin enintään 50 työpäivältä. Viivästyssakon määrä työpäivältä on arvonlisäverottomasta urakkahinnasta 0,5 %.

10. VASTUUVELVOITTEET

10.1 Takuu aika

Takuu aika on rakennuskohteen vastaanottotarkastuksesta lukien 24 kuukautta. Takuuajan puolivälissä pidetään välitarkastus, jossa havaitut takuuajan vastuuseen kuuluvat virheet kirjataan ja ne tulee korjata sovittuna määräaikana.

10.2 Urakoitsijan vakuudet

Rakennusajan vakuus on annettava tilaajalle ennen kuin urakoitsijalle suoritetaan osakaana urakkahinnasta, kuitenkin viimeistään 21 vuorokauden kuluessa sopimuksen allekirjoittamisesta. Takuuajan vakuus on annettava viipymättä, kun urakoitsijan suoritus tai rakennuskohde on 70 tai 71§:n mukaisesti hyväksytty vastaanotetuksi, kuitenkin ennen rakennusajan vakuuden voimassaolon päättymistä.

Yleisten sopimusehtojen 36 §:n mukaiset vakuudet tulee urakoitsijan antaa seuraavasti:

- a) rakennusajan vakuudeksi laskettuna arvonlisäverottomasta urakkahinnasta
  - pääurakoitsija 10 %
- b) takuuajan vakuudeksi laskettuna arvonlisäverottomasta urakkahinnasta, mukaan lukien mahdolliset lisä- ja muutostyöt
  - pääurakoitsija 2 %

Rakennusajan vakuuden tulee olla voimassa kolme (3) kuukautta yli urakka-ajan.

Takuuajan vakuuden tulee olla voimassa kolme (3) kuukautta yli takuuajan.

Tarjoajan on ilmoitettava tarjouksessaan annettavan vakuuden laatu ja antajayhteisö. Ulkomaisen vakuuden antajaksi hyväksytään vain sellainen yhteisö, jolla on valtuutettu edustaja Suomessa. Vakuussitoumuksen on oltava suomenkielinen.

Mikäli urakka- tai takuu aikaa jatketaan, vakuuksien voimassaoloaikaa on jatkettava vastaavasti.

10.3 Vakuutukset

Urakoitsijalla tulee olla voimassa oleva vahinkovakuutus.

Jokaisella työmaalla toimivalla urakoitsijalla tulee olla voimassa oleva toiminnan vastuuvakuutus.

10.4 Rakennuttajan vakuudet

Rakennuttaja ei aseta vakuutta.

11. RAKENNUTTAJAN MAKSUVELVOLLISUUS

11.1 Urakkahinnan muodostuminen

Tarjoushinnassa on eroteltava arvonlisäveroton kokonaishinta, kokonaishinnasta laskettu arvonlisävero ja arvonlisäverollinen kokonaishinta tarjouskirjeen mallin mukaisesti. Urakkasopimukseen merkitään urakan kokonais-hinta arvonlisävero eritellen.

Urakkahintaa ei sidota rakennuskustannusindeksiin. Valtiovallan lainsäädännöllisistä toimenpiteistä aiheutuvat kustannusmuutokset otetaan huomioon yleisten sopimusehtojen mukaisesti.

Urakoitsijan tulee tehdä tarjouksensa käyttäen tarjoushetkellä voimassaolevaa arvonlisäveroprosenttia.

11.2 Urakkahinnan maksaminen

11.2.1 Maksuerätaulukko

Urakkasopimukseen liitetään ao. urakoitsijan kanssa yhteistoiminnassa laadittu työn edistymisen mukainen maksuerätaulukko. Urakoitsijan tulee esittää maksuerätaulukko viimeistään urakkasopimusneuvottelussa.

11.2.2 Ensimmäinen maksuerä

Ensimmäisen maksuerän suuruus on enintään 5 % urakkahinnasta. Tämä maksuerä maksetaan urakoitsijalle, kun urakkasopimus on allekirjoitettu, urakkasopimuksen mukainen vakuus on luovutettu rakennuttajalle ja työt on aloitettu sekä laadunvalvontasuunnitelma on toimitettu rakennuttajalle.

11.2.3 Loppuerä

Viimeinen maksuerä (loppuerä) on vähintään 10 % urakkahinnasta. Maksuerä maksetaan, kun työalueet on viimeistelytyöineen suoritettu ja urakka on vastaanotettu ja takuuajan vakuudet sekä luovutusasiakirjat on luovutettu rakennuttajalle.

11.2.4 Sivu-urakoiden maksut

Sivu-urakoita ei ole.

11.2.5 Maksuaika ja viivästyskorke

Sopimukseen perustuvat laskut maksetaan, kun lasku on esitetty rakennuttajalle ja vastaava sopimuksen mukainen työvaihe on todettu tehdyksi tai lasku muuten on todettu maksukelpoiseksi. Tilaaajan nimeämä valvoja toteaa, milloin maksuerän perusteena oleva työvaihe on tehty.

Jos rakennuttaja ei 14 vuorokauden kuluessa ole täyttänyt maksuvelvollisuuttaan, hän maksaa urakoitsijalle sanotun määräajan ylittäneeltä ajalta maksamattomalle määrälle lasketun viivästyskorkolain kulloinkin voimassaolevan vuotuisen viivästyskoron maksun tapahtumiseen saakka.

Laskun virheellisyydestä aiheutuneesta maksun viivästymisestä on vastuussa urakoitsija.

11.3 Hintasidonnaisuudet

Urakkahinta on kiinteä ilman indeksisidonnaisuutta.

11.4 Lisä- ja muutostyöt

11.4.1 Lisäyötarjous ja –hinnat

Lisätoissa noudatetaan YSE 43 §:n mukaista menettelyä.

11.4.2 Muutostyötarjous ja –hinnat

Muutostöissä noudatetaan YSE 44 §:n mukaista menettelyä.

11.4.3 Yksikköhinnat

Urakkasopimukseen liitetään urakkasopimuksen laadintavaiheessa yksikköhintaluettelo, jonka mukaisin hinnoin ja periaattein mahdolliset muutostyöt suoritetaan.

Yksikköhinnat on annettava siten, että niihin sisältyy ko. työ täysin valmiina yleis-, työnjohto- ja sosiaalikulunnuksineen. Hyvityksen ollessa kyseessä vähennetään näistä hinnoista yleiskuluina 5 %. Prosenttivähennystä ei tehdä materiaalinvaihtotapauksissa.

Urakoitsijan tulee täyttää yksikköhintaluettelo ja toimittaa se rakennuttajalle urakkatarjouksen liitteenä.

12. VALVONTA

12.1 Rakennuttajan organisaatio ja valtuudet

Urakkasopimuksesta ja siihen tehtävistä muutoksista päättää tilaajan edustajana toimiva, rakennuttajan myöhemmin määräämä henkilö.

Muutostöistä päättää tilaajan edustajana toimiva, rakennuttajan myöhemmin määräämä henkilö.

Työmaan valvoja ilmoitetaan työmaan aloituskokouksessa.

12.2 Rakennuttajan valvonta

Rakennuttaja suorittaa laadunvalvontaa YSE 60 - 62 §:n mukaisesti.

13. TYÖMAAN HALLINTO JA TOIMITUKSET

13.1 Urakoitsijan organisaatio ja valtuudet

Pääurakoitsijalla tulee olla työmaalla vastaava työnjohtaja, jolta vaaditaan riittävä kokemus maa- rakennustöissä sekä urakan vaatimista erityistöistä. Vastaavalla työnjohtajalla tulee olla oikeus edustaa urakoitsijaa kaikissa töitä koskevilla kysymyksillä. Vastaavan työnjohtajan tulee olla rakennuttajan hyväksymä. Urakoitsija ei saa vaihtaa kesken urakkasuorituksen projektipäällikköä tai vastaavaa työnjohtajaa.

Pääurakoitsijan tulee ilmoittaa rakennuttajalle ja muille urakoitsijoille työmaan työsuojeluorganisaatio ja työmaan työturvallisuudesta vastaava vastuhenkilö.

13.2 Työvoima

Työaikataulun laadinnan yhteydessä urakoitsijat ilmoittavat työvoimasuunnitelmansa rakennuttajalle. Suunnitelman toteutumasta raportoidaan kuukausittain. Tilaajalla on oikeus hylätä urakoitsijan esittämiä työntekijöitä ja aliurakoitsijoita.

13.3 Kulkuluvat

Urakoitsijan on ilmoitettava ennen työvaiheen aloittamista omien ja alihankkijoidensa työmaalla työskentelevien työntekijöiden nimet. Työmaalla työskentelevillä tulee olla näkyvillä kuvallinen henkilötunnistekortti.

13.4 Kirjaukset

Pääurakoitsijan on pidettävä asianmukaisesti numeroiduin sivuin varustettua työmaapäiväkirjaa, jonka rakennuttajan valvoja säännöllisesti kuittaa saaneensa tiedoksi. Työmaapäiväkirja tehdään kahtena kappaleena, joista toinen jää rakennuttajalle ja toinen urakoitsijalle. Työmaapäiväkirjaan

tehdyt kirjaukset käsitellään työmaakokouksessa, jossa tehdään urakkaan liittyvät tarpeelliset päätökset.

13.5 Työmaakokoukset

Työmaakokouksia pidetään noin kuukauden välein.

13.6 Urakoitsijoiden yhteiset toimitukset

Pääurakoitsijan velvollisuutena on valvoa ja ohjata työmaan yhteistoimintaa. Tätä varten urakoitsijoiden on keskenään pidettävä tarvittaessa yhteistoimintakokouksia. Mikäli käsiteltävänä on myös rakennuttajan toimenpiteitä edellyttäviä asioita, kokoukseen on pyydettyvä rakennuttajan edustaja.

13.7 Viranomaistarkastukset

Viranomaistarkastukset hoitaa rakennuttaja.

14. VASTAANOTTOMENETTELY

14.1 Vastaanottotarkastus

Vastaanottotarkastus suoritetaan YSE:n mukaisesti.

14.2 Urakkasuorituksen tarkastus

Rakennustyön tarkastusasiakirja ja laadunvalvontaraportti luovutetaan tarkastettavaksi 2 viikkoa ennen urakkakohteen luovuttamista.

14.3 Tarkastuskustannukset

Kumpikin osapuoli vastaa sopimuksenmukaisten tarkastusten kustannuksistaan. Mikäli kuitenkin joudutaan pitämään uusintatarkastuksia urakoitsijan suorituksen virheiden vuoksi, niin rakennuttaja veloittaa uusintatarkastuksesta aiheutuneet kustannukset uusintatarkastustarpeen aiheuttaneelta.

14.4 Toimintakokeet

Sadevesipumppaamo.

14.5 Luovutusasiakirjat (huoltokirja ym.)

- Rakennustyön tarkastusasiakirjan on tarvittavin tarkastusmerkinnöin varustettuna oltava vastaanottotarkastuksessa luovutettavissa.
- Tarkemittausten tulosteet sekä paperille tulostettuina että sähköisessä muodossa (alkuperäinen mittaustiedosto sekä dwg- tiedostoon tulostettuina) rakennuttajan tarkemittausohjeen mukaisesti.
- Käytettyjen materiaalien laatudokumentit
- Laadunvalvontaraportti

14.6 Käytön opastus

Ei ole.

15. ERIMIELISYYDET

15.1 Riitaisuuksien ratkaiseminen

Riitaisuudet ratkaistaan Suomen lain mukaan paikkakunnan käräjäoikeudessa.

16. URAKOITSIJAN VALINTAPERUSTEET

16.1 Tarjouksen hylkääminen

Tarjous voidaan hylätä, ellei se ole tarjouspyyntöasiakirjojen mukainen tai sisältää omia ehtoja.

Sopimus urakasta syntyy vasta, kun urakkasopimus allekirjoitetaan.

16.2 Tarjouksen vertailuperusteet

Urakkasuorituksen tekijäksi valitaan urakoitsija, jonka tarjous on kokonaistaloudellisesti edullisin kun huomioidaan urakan kokonaishinta ja tarjous on tarjouspyynnön mukainen siinä vaadittuine liitteineen.

Vaihtoehtoisia tarjouksia ei hyväksytä.

17. TARJOUS

17.1 Tarjouksen muoto

Urakkatarjous on annettava käyttämällä oheista tarjouslomaketta viimeistään tarjouspyynnössä mainittuun päivämäärään mennessä.

Tarjoukseen on liitettävä pyydetyt erittelyt ja todistukset (ks. kohta 17.2), jotka eivät saa olla 3 kk vanhempia.

17.2 Tarjoukseen liitettävät todistukset

Urakoitsijan on liitettävä urakkatarjoukseensa kaupparekisteriote sekä seuraavat tilaajan selvitysvelvollisuutta koskevan lain (1233/2006) mukaiset selvitykset ja todistukset tai muu luotettava selvitys näistä:

- Selvitys siitä, että yritys on merkitty ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisävelvollisten rekisteriin.
- Kaupparekisteriote
- Todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus tai selvitys siitä, että verovelkaa koskeva maksusuunnitelma on tehty
- Todistukset eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkemaksuja koskeva maksusopimus on tehty
- Selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista
- Todistus työterveydenhuollon järjestämisestä
- Vastuuvakuutustodistus

Edellä mainitut voidaan korvata soveltuvin osin Rakentamisen Laatu RALA ry:n yritystietopankista tulostetulla RALA-perustieto- tai RALA-pätevyystietotodistuksella.

Tämä vaatimus urakoitsijan tulee sisällyttää myös aliurakoita koskeviin tarjouspyyntöihin ja vastaavat todistukset ja tiedot on urakoitsijan liitettävä tarjoukseen myös aliurakoitsijoiden osalta.

Selvitys yrityksen pätevydestä

Urakoitsijalla tulee olla asianomaisella toimialalla **Rakentamisen Laatu RALA ry:n myöntämä RALA-pätevyys** tai sen tulee toimittaa pätevyytensä toteamiseksi tarvittavat vastaavat näytöt ja todistukset tilaajalle. Vastaavat näytöt ja todistukset sisältävät ainakin:

- Tiedot yrityksen referensseistä tarjouspyynnön edellyttämällä toimialalla
- Tiedot yrityksen henkilöstöstä ja kalustosta ko. toimialalla
- Tilinpäätöstiedot kahdelta viimeiseltä vuodelta.
- Selvitys yrityksen laadunvarmistuksen, ympäristöasioiden ja työturvallisuuden hallinnan menettelyistä ko. toimialalla

Tämä vaatimus urakoitsijan tulee sisällyttää myös aliurakoita koskeviin tarjouspyyntöihin ja vastaavat todistukset ja tiedot on urakoitsijan liitettävä tarjoukseen myös aliurakoitsijoiden osalta.

17.3 Tarjouksen voimassaoloaika

Tarjouksen tulee olla sitovana voimassa, kuitenkin enintään kolme (3) kuukautta tarjouspyyntökirjeessä määrätystä tarjouksen jättöpäivästä lukien.

Rakennuttaja ilmoittaa tarjouksen tehneille hankintapäätöksestä.

17.4 Tarjouksen tekeminen

Tarjouksen tulee saapua rakennuttajalle suljetussa kirjekuoressa viimeistään tarjouspyyntökirjeessä ilmoitettuna ajankohtana, myöhästyneitä tarjouksia ei huomioida.

Kuoren päällä on oltava merkintä "**Tarjous, urheilukentän perusparannus**".

17.5 Tarjousten avaus

Tarjousten avaus ei ole julkinen.

17.6 Lisätiedot

Lisätiedot ovat tarjouspyyntökirjeen mukaisesti. Mikäli tarjouspyyntöasiakirjoissa esiintyy epäselvyyksiä, niistä tulee kirjallisesti ilmoittaa rakennuttajalle viimeistään 6 vrk ennen laskenta-ajan päättymistä.

Epäselvyyksien johdosta annettavat lisäselvitykset tulee rakennuttaja kirjallisesti toimittamaan kaikille urakkalaskentaan osallistuville urakoitsijoille sähköpostitse. Muita lisätietoja ei katsota rakennuttajaa sitoviksi.

Lahdessa 31. päivänä lokakuuta 2017

RAMBOLL FINLAND OY

Kari Mönkäre
yksikön päällikkö

Reetta Martikainen
suunnittelija